

MASTOCYTÓZA

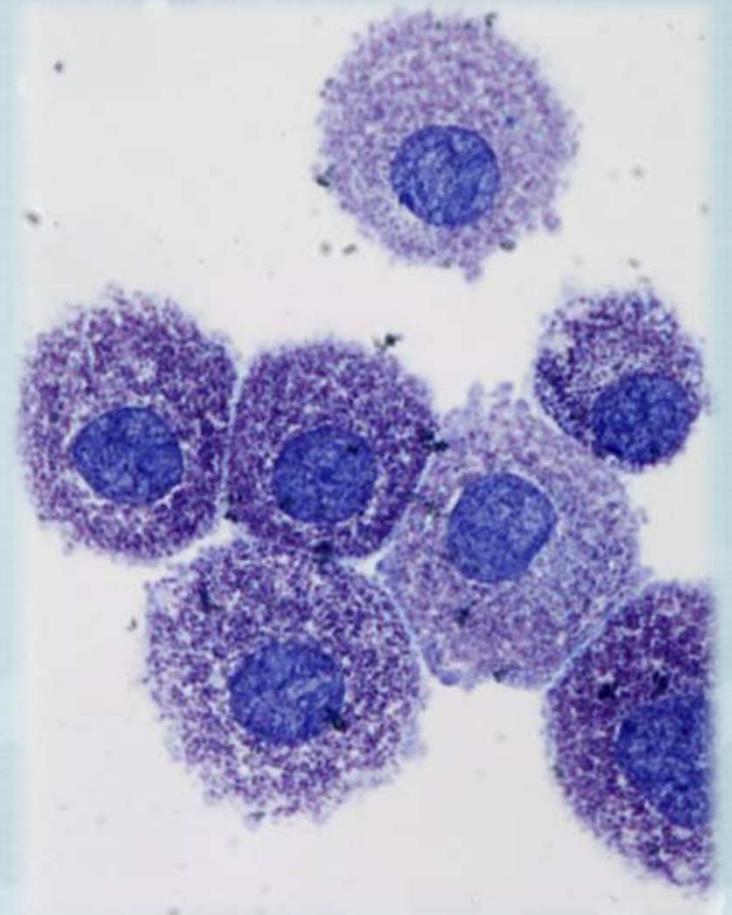
...a viděl to vlastně někdy někdo?

Ondřej Souček
ondrej.soucek@fnhk.cz

Ústav klinické imunologie a alergologie
FN Hradec Králové

MASTOCYTY

- **Mastocyty – žírné buňky**
- Typ granulocytu, vyvíjí se z myeloidní vývojové linie
- Lokalizovány v pojivové tkáni a ve sliznicích
- Účast v boji proti parazitům, při hojení ran a angiogenezi ale také při alergiích či autoimunitě
- Na povrchu vysokoafinní receptor pro IgE
- Produkce zánětlivých mediátorů a derivátů kyseliny arachnidové

ZDROJ:

<http://www.pathologyoutlines.com/topic/bonemarrowmastcells.html>

MASTOCYTÓZY

- Heterogenní skupina myeloproliferativních onemocnění
- Nadměrná proliferace mastocytů s jejich akumulací v jednom či více orgánových systémech, pokud je infiltrace min. jednoho orgánového systému kromě kůže (nejčastější), jedná se o **systemovou mastocytózu** (KD, játra, slezina, GIT)
- Formy indolentní až velmi agresivní
- Příznaky mastocytózy jsou velmi různorodé, způsobeny jednak látkami, které se z patologických mastocytů uvolňují, a jednak postižením orgánů, které je způsobeno jejich infiltrací maligními buňkami

WHO KLASIFIKACE MASTOCYTÓZ

Typ mastocytózy	Subtyp
Kožní mastocytóza	Urticaria pigmentosa Maculopapulární kožní mastocytóza Difúzí kožní mastocytóza Kožní mastocytom
Indolentní systémová mastocytóza	Izolovaná mastocytóza kostní dřeně Doutnající systémová mastocytóza
SM spojená s dalším klonálním hematologickým onemocněním	Typy asociovaného klonálního hematologického onemocnění: akutní myeloidní leukémie, myelodysplastický syndrom, chronická myelomonocytární leukémie, ne-Hodgkinové lymfomy, esenciální trombocytémie, pravá polycytémie, idiopatická myelofibróza
Agresivní systémová mastocytóza	
Mastocytární leukémie	
Mastocytární sarkom	
Extrakutánní mastocytom	

- **ZDROJ:** <http://www.vzacne-diagnozy.cz/index.php?pg=mastocytozy>

DIAGNOSTIKA u SM

- **VELKÉ KRITÉRIUM:**

- **Histologie KD:** nález min. tří denzních infiltrátů mastocytů

- **MALÁ KRITÉRIA:**

- **Morfologie:** více než 25% mastocytů v KD, často s atypickou morfologií

- **Molekulární biologie:** mutace v genu *c-KIT*, často bodová mutace D816V

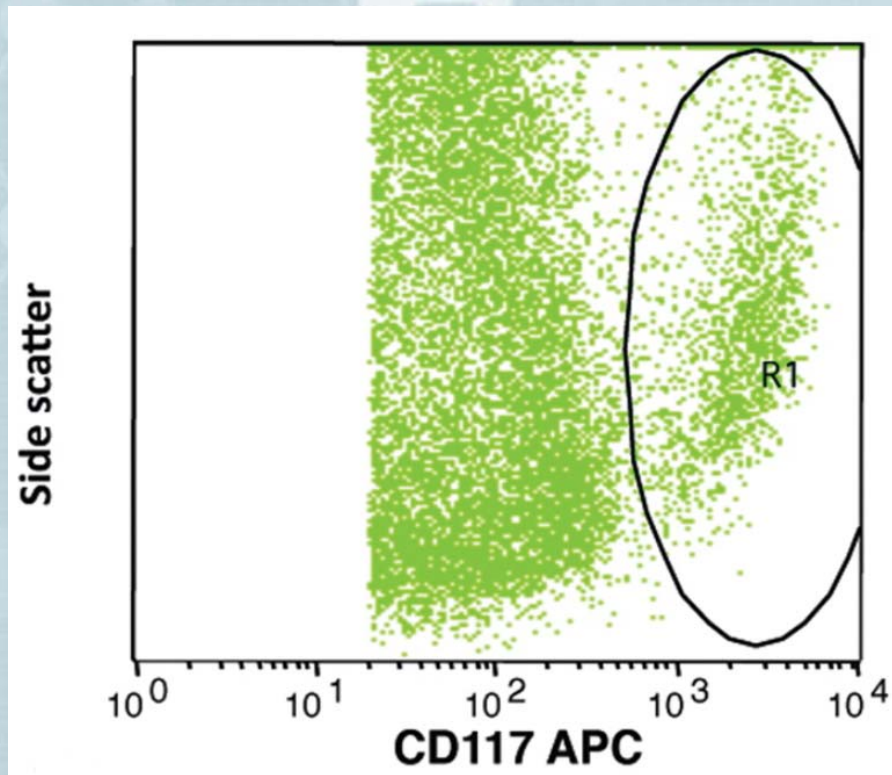
- **FCM:** detekce patologické exprese CD2 nebo / zároveň CD25 na mastocytech

- **SÉROLOGIE:** zvýšení hladiny sérové tryptázy

FENOTYP MASTOCYTŮ

- Mastocyty standardně exprimují:
  - CD9, CD11b, CD11c, CD13, CD18, CD22, CD29, CD33, CD40, CD43, CD44, CD45, CD49, CD51, CD54, CD55, CD61, CD68, CD69, CD71, CD117, CD203c
- Aberantní exprese CD2 a CD25, dále CD63 a CD35, CD59 exprese patrná na normálních i neoplastických mastocytech

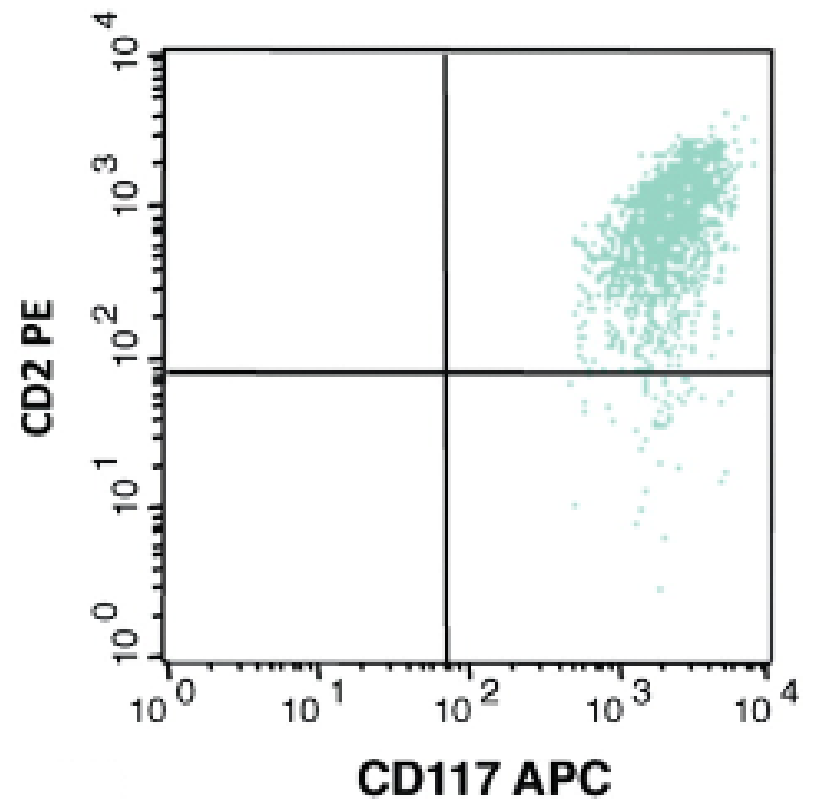
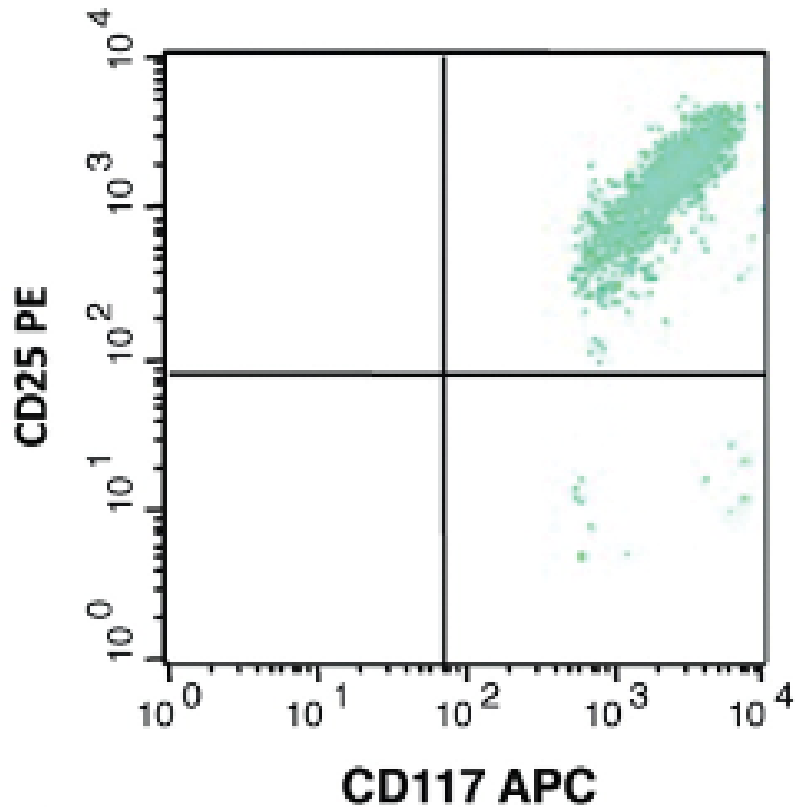
DETEKCE MASTOCYTŮ

- Vysoký SSC
- Pozitivita CD45
- Silná exprese CD117

ZDROJ: Flow Cytometric Immunophenotypic Analysis of Systemic Mastocytosis Involving Bone Marrow

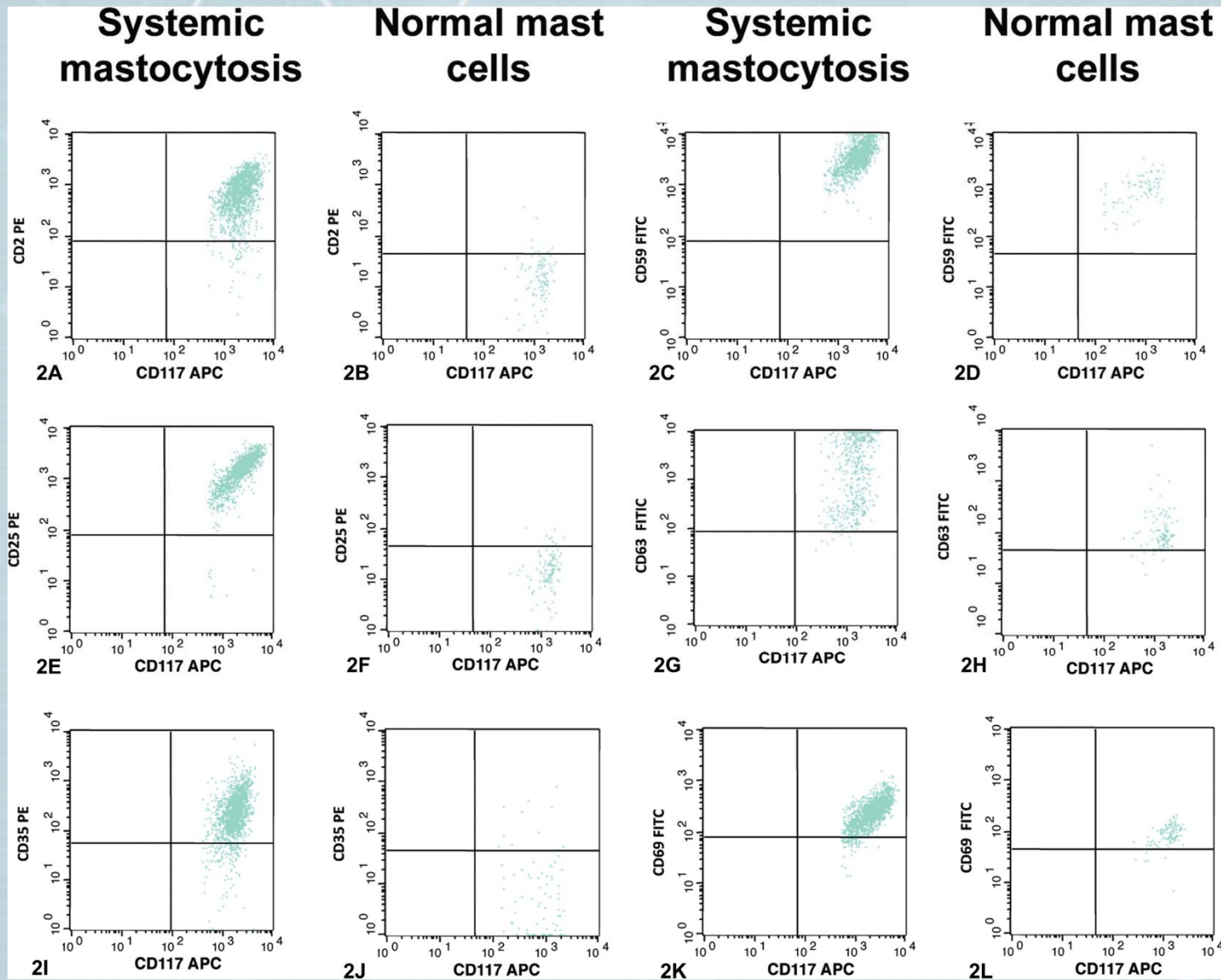
DETEKCE MASTOCYTŮ

ZDROJ: Flow Cytometric Immunophenotypic Analysis of Systemic Mastocytosis Involving Bone Marrow

SM nebo NORMÁLNÍ NÁLEZ?

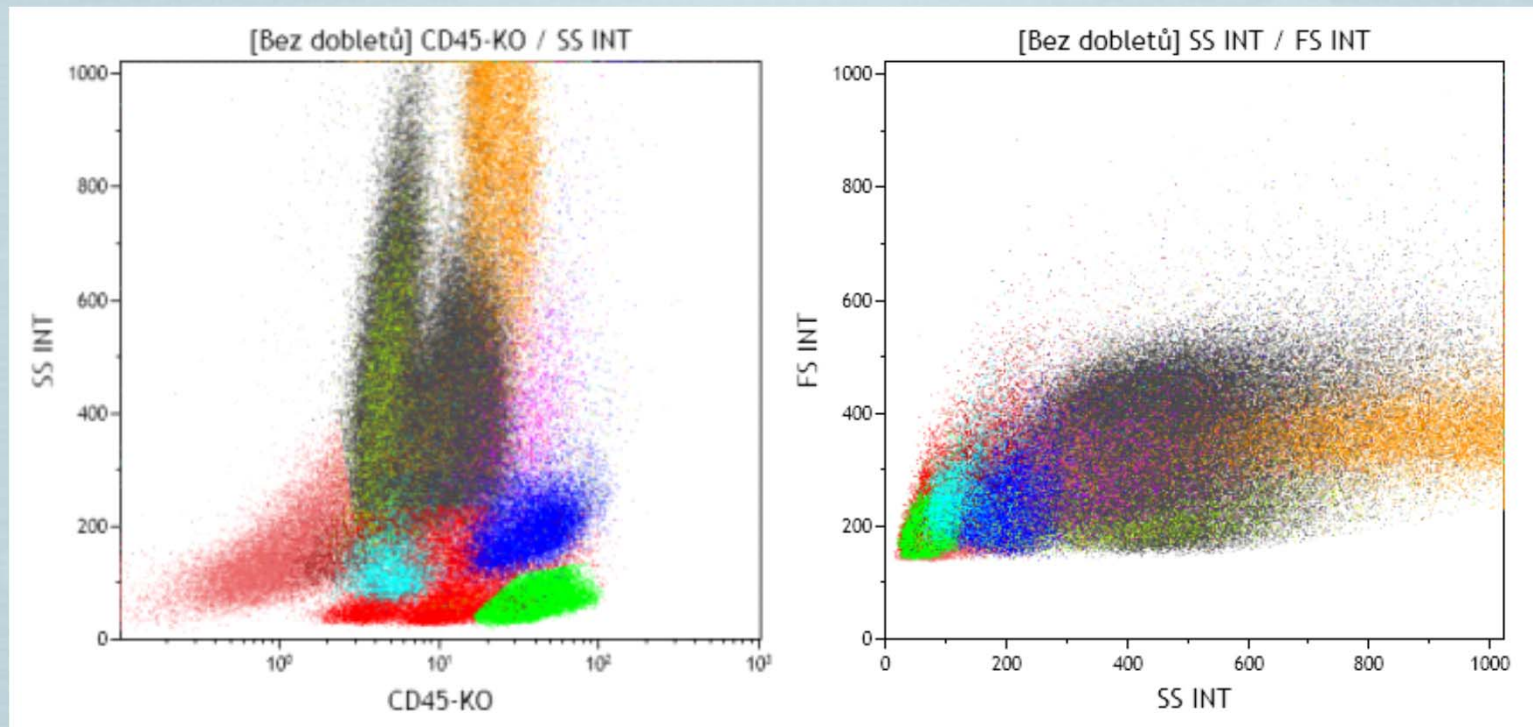
FENOTYP MASTOCYTŮ

CD	Maligní mastocyty u systémové mastocytózy	Normální mastocyty	Kultivované mastocytární progenitory
CD2	+	-	-
CD4	+/-	-	-
CD13	+/-	-	+
CD14	-	-	-
CD15	-	-	-
CD25	+	-	-
CD33	+	+	+
CD34	-	-	+/-
CD45	+	+	+
CD63	+	+	+
CD117 (c-kit)	+	+	+

ZDROJ: <http://www.vzacne-diagnozy.cz/index.php?pg=mastocytozy--systemova-mastocytoza>

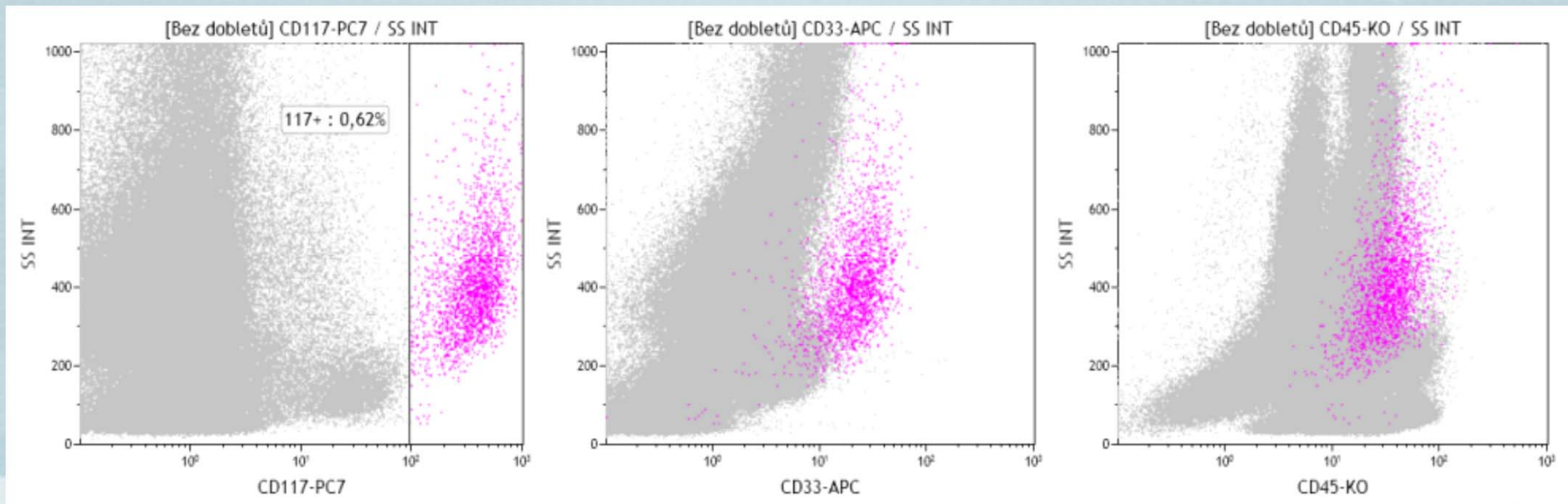
NÁŠ PŘÍPAD

- Pacientka, 58 let
- Alergie na bodnutí včely
- Kožní reakce na horkou vodu a oslunění
- Přichází pro bolesti skeletu
- Dle CT postižení KD neznámé etiologie

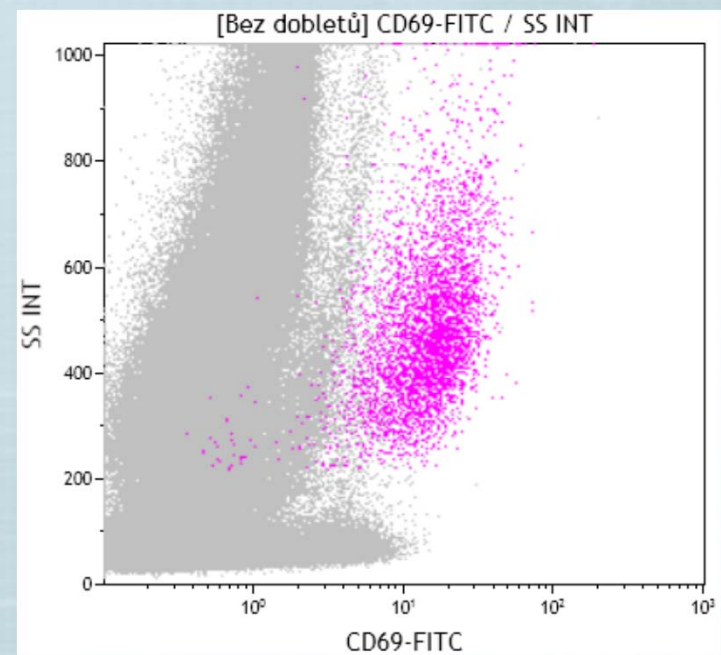
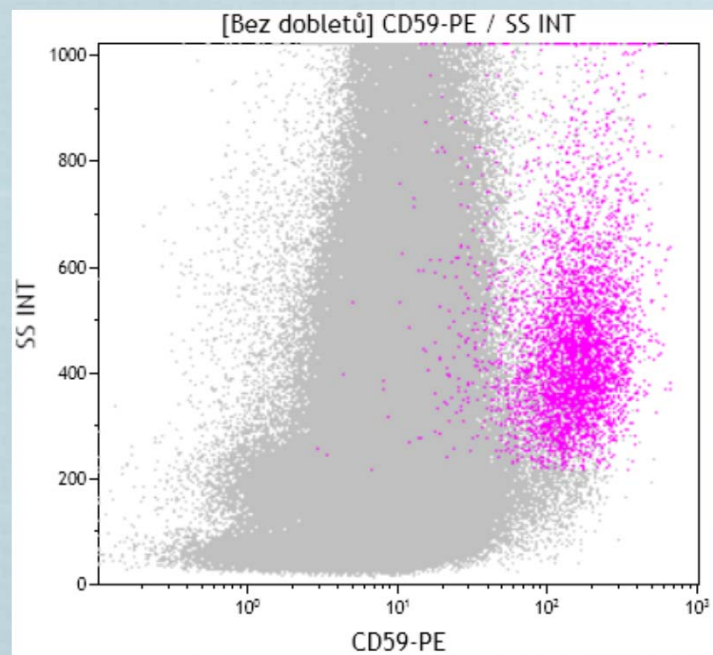
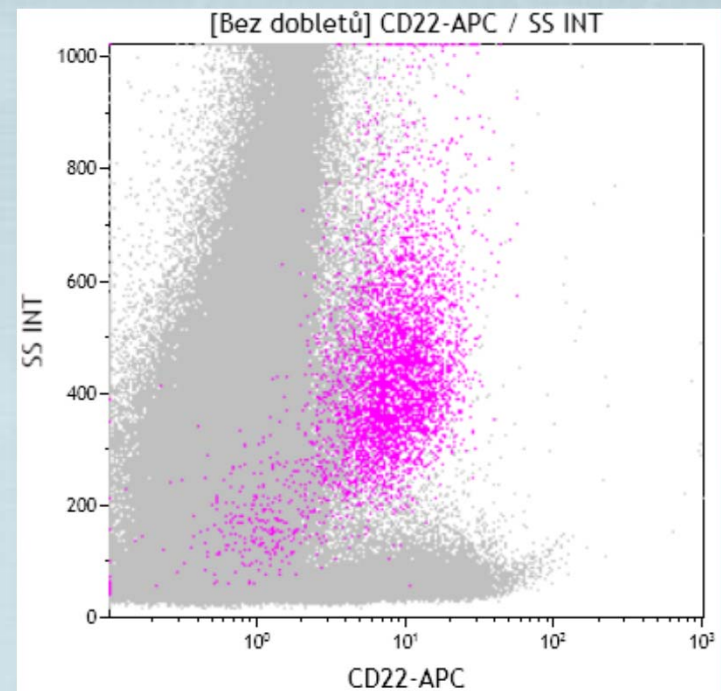

NÁLEZ – FCM

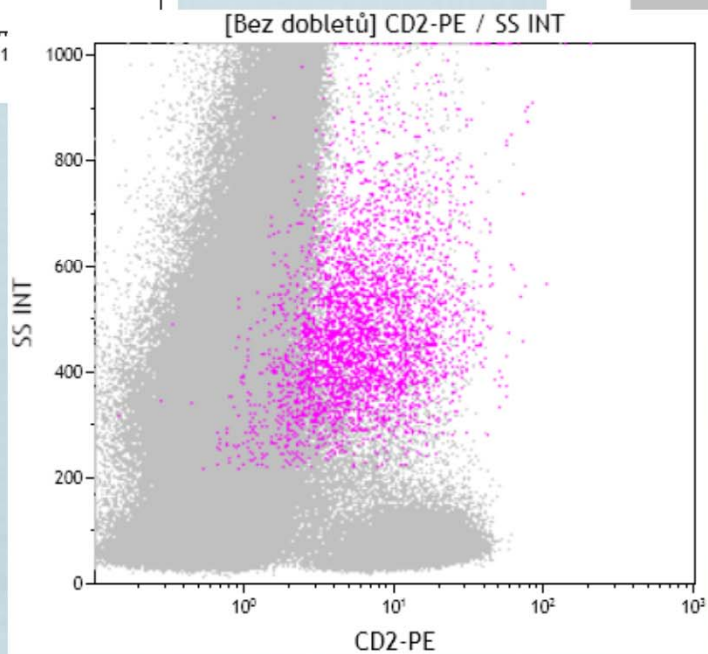
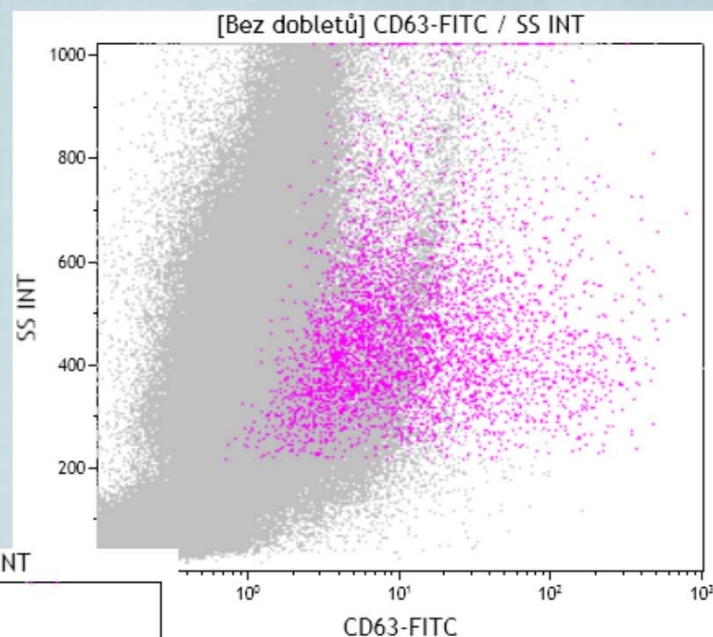
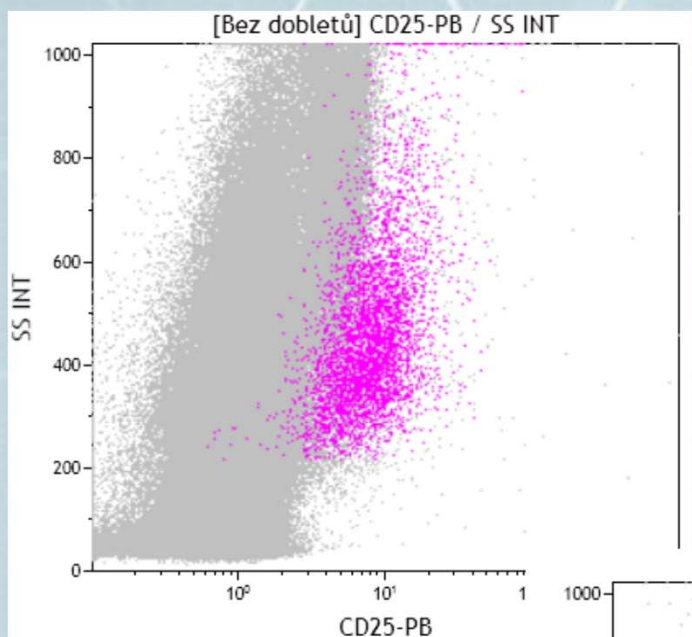
- Cca 1% buňky s vyšší hodnotou SSC a silnou expresí znaku CD117
- Exprese a postavení buněk na scattergramu by mohlo odpovídat mastocytům

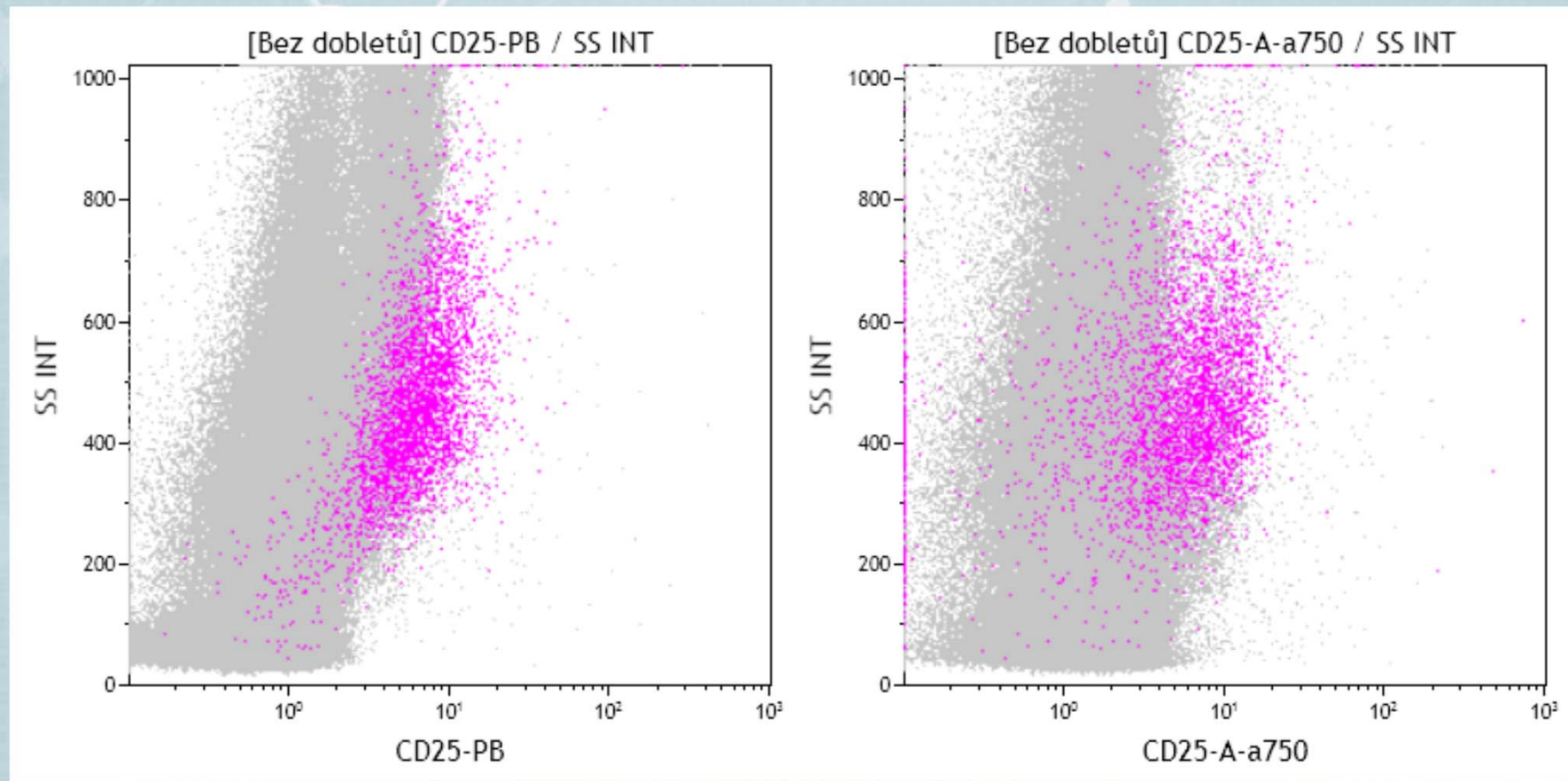
FENOTYP

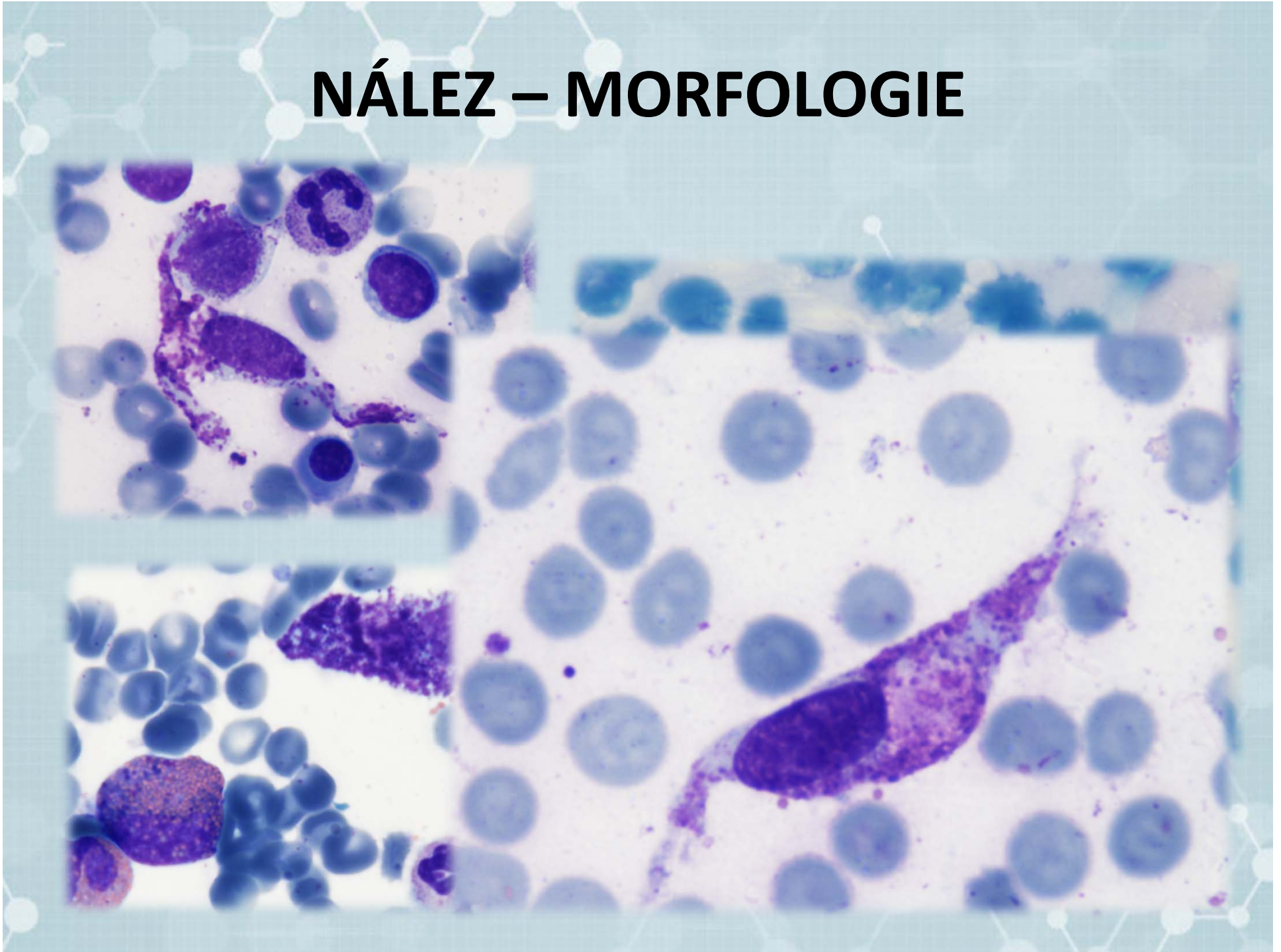
FENOTYP

CD25 PB vs APC-Alexa750

NÁLEZ – MORFOLOGIE

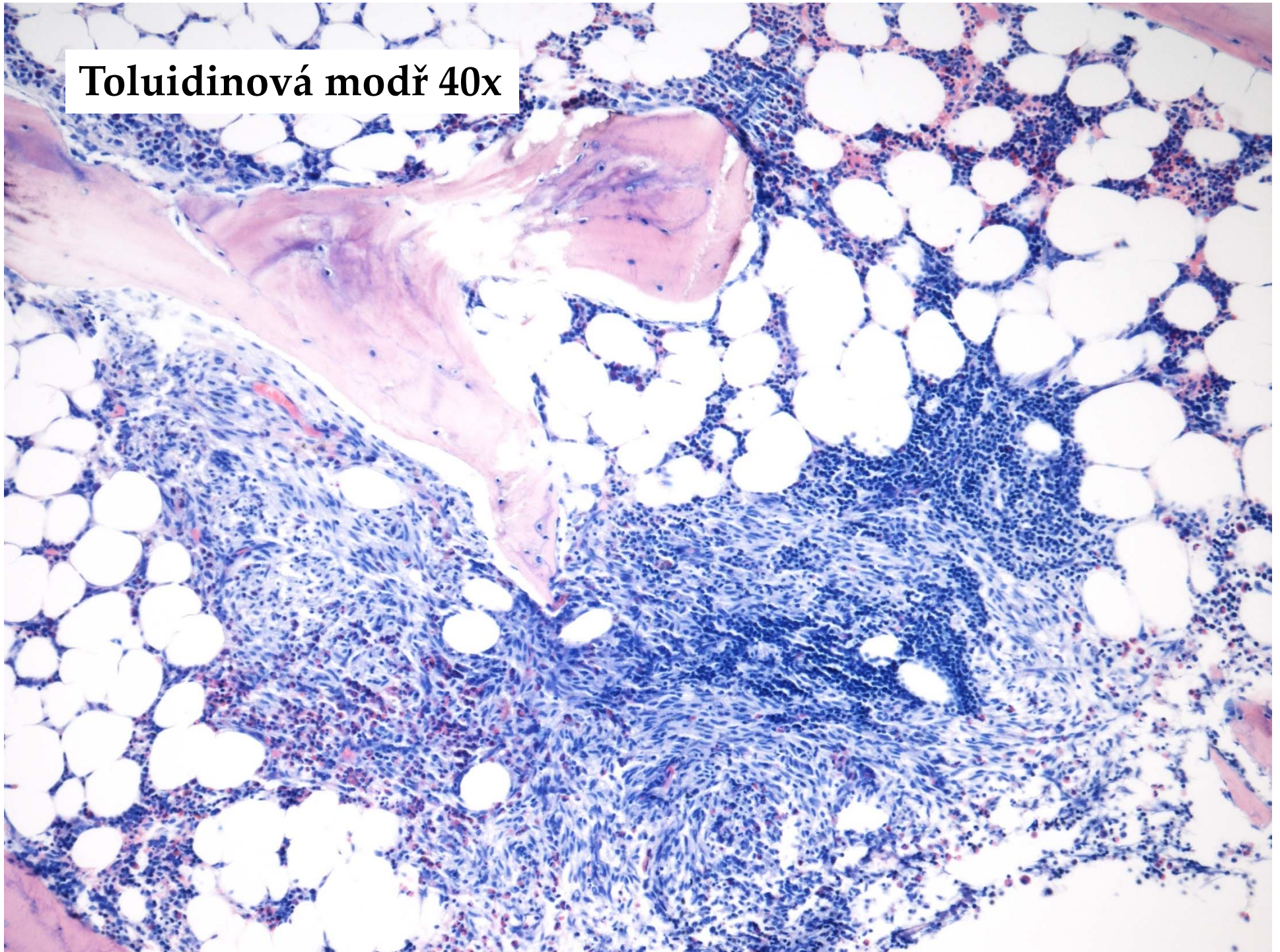

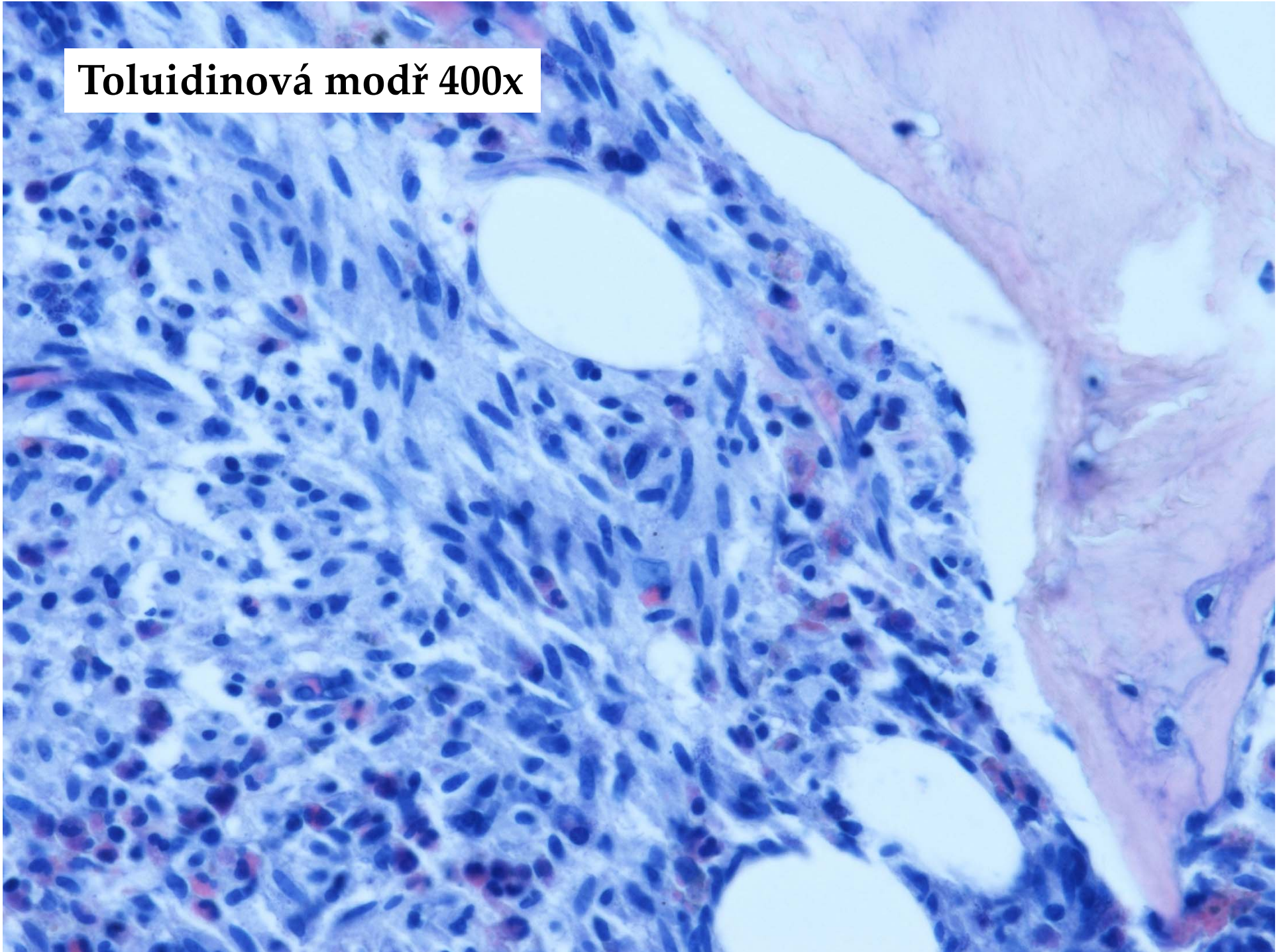

NÁLEZ – HISTOLOGIE KD

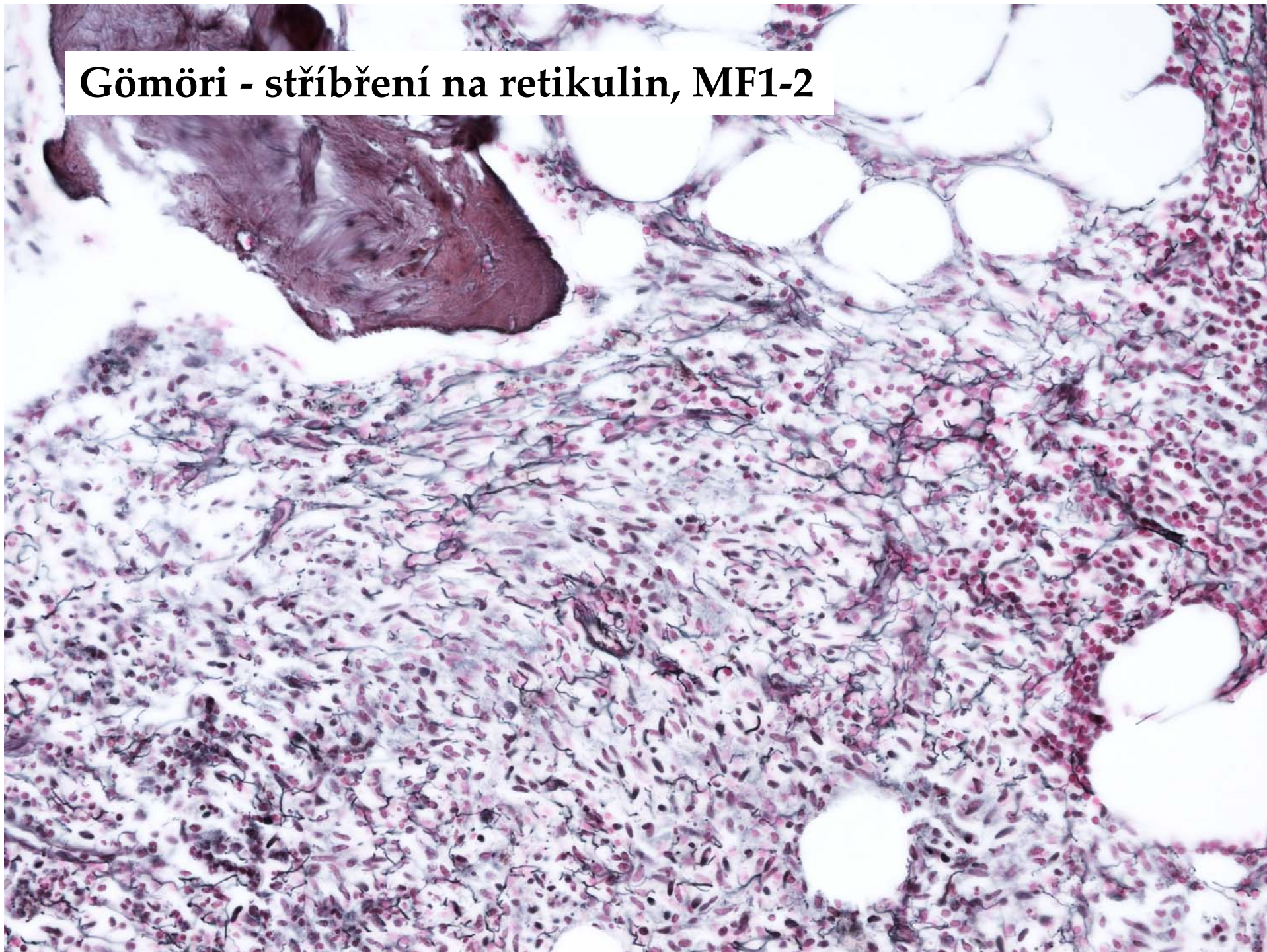
Toluidinová modř 40x

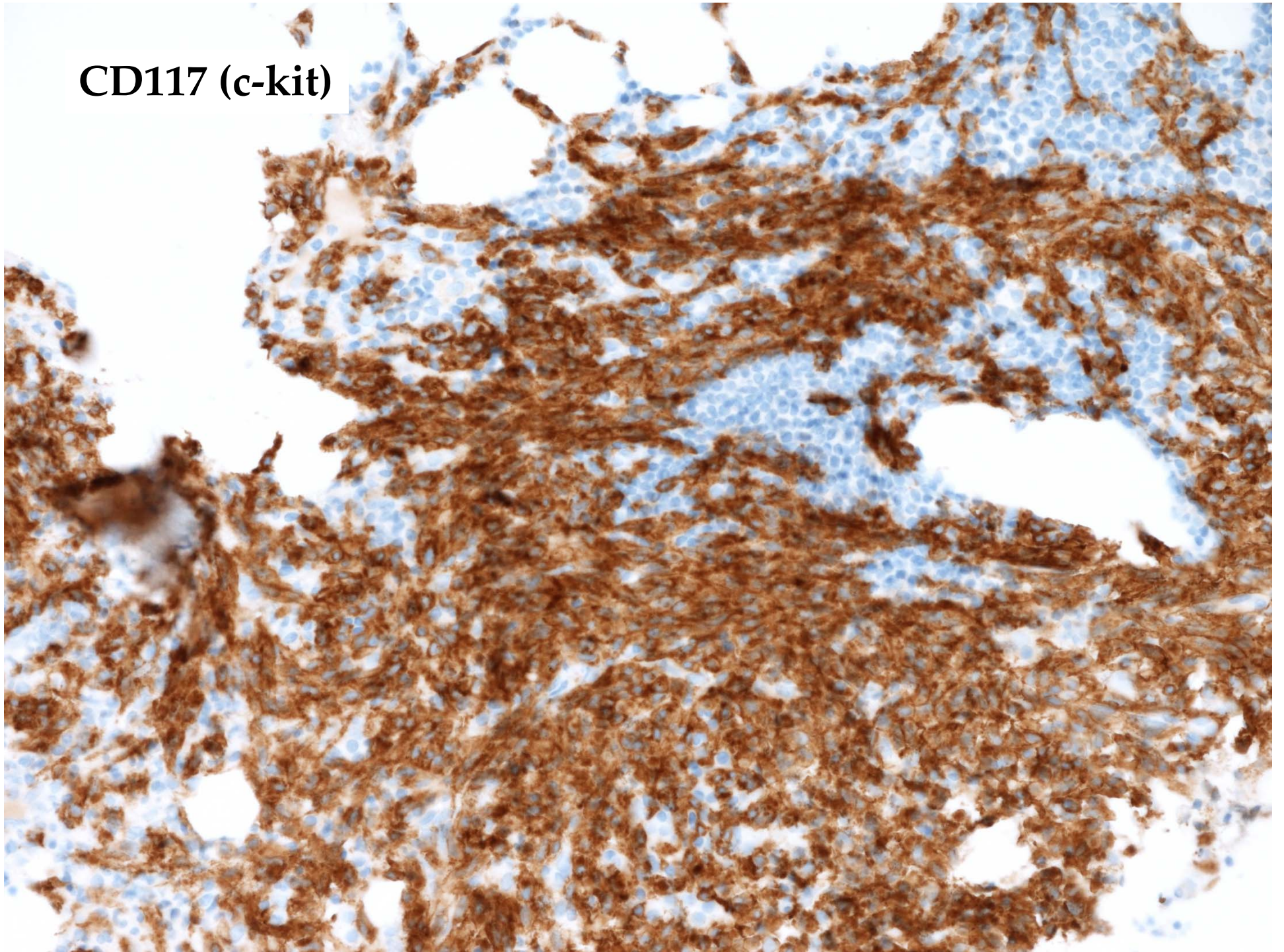
Toluidinová modř 400x

Gömöri - stříbření na retikulin, MF1-2

CD117 (c-kit)

ZÁVĚR

- Výsledek sérové tryptázy **157 ug/l** (norma do 14,0 ug/l)
- Infiltrace KD 40-50%, susp. infiltrace sleziny
- *c-KIT* bez mutace
- Záhájena terapie Litakem (kladribin) a Zarzio, ústup bolestí skeletu a zlepšení stavu, pacientka dále sledována a kontrolována u spádového hematologa

The background features a light blue grid pattern overlaid with several white molecular structures. These structures consist of interconnected circles representing atoms and lines representing bonds, forming various ring and chain-like configurations. The overall aesthetic is clean and scientific.

DĚKUJI ZA POZORNOST!